

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Informerende raadsbrief haken inzamelpunten PMD	4025062		20 januari 2026

Geachte leden van de raad,

Tijdens de oordeelsvormende politieke markt van 13 januari jl. is gesproken over de keuze van een nieuw systeem voor de inzameling en verwerking van PMD. Dit nieuwe systeem wordt op 1 januari 2027 ingevoerd. Onderdeel van besluitvorming in de raad van 28 januari aanstaande is tevens een keuze voor een overgangssituatie tot het nieuwe systeem is ingevoerd.

Vanuit meerdere fracties is de suggestie gedaan de palen bij de inzamelpunten voor zakken met PMD uit te rusten met haken. Wij hebben aangeven hierover een voorstel uit te gaan werken en u hierover te informeren.

Inmiddels hebben wij contact gehad met zowel de leverancier van de haken als met onze inzameldienst Twente Milieu. Op basis van de gesprekken constateren wij dat het mogelijk is om alle inzamelpunten binnen afzienbare tijd met haken toe te rusten. De kosten schatten wij op maximaal € 10.000,-. Deze kunnen vanuit de voorziening worden gedekt. Alles onder voorbehoud, dat de raad op 28 januari aanstaande kiest om in de tijdelijke situatie door te gaan met het huidige systeem van zakinzameling.

Bij de uitvoering is het van belang dat samen met Twente Milieu per locatie wordt gekeken naar voldoende loopruimte voor weggebruikers, zichtlijnen en (verkeers)veiligheid. Ter illustratie hoe het systeem eruit komt te zien onderstaand plaatje:

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Oplegnotitie

Onderwerp Oplegnotitie
Datum 20 januari 2026
Zaaknummer 3953906
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Al jaren hanteert de gemeente Hengelo het principe van bronscheiding. Dit betekent dat inwoners hun afval zoveel mogelijk thuis gescheiden aanbieden, met als doel recycling te bevorderen en de hoeveelheid restafval te beperken. In lijn met die gedachten zijn in het verleden door de raad belangrijke keuzes gemaakt, over het inzamelen van afval. In de raadsbrief *'Bundeling Hengelo's afvalbeleid'* gedeeld met de raad op 25 juni 2024 staat een compleet beeld van het Hengelose afvalbeleid en de keuzes gemaakt in het verleden. Hieronder de belangrijkste besluiten:

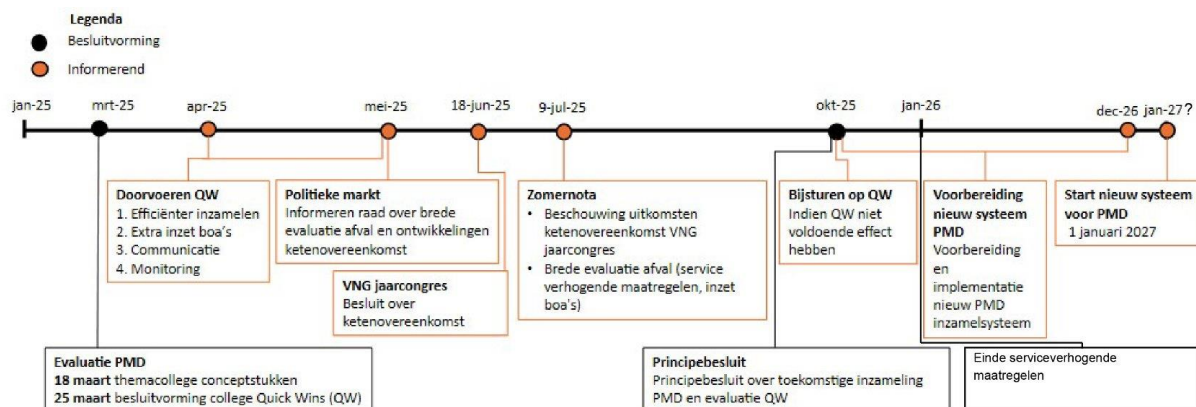
- Diftar: Op 27 mei 2009 heeft de raad besloten om diftar in te voeren en is dit per 1 januari 2012 gerealiseerd. Diftar staat voor gedifferentieerd tarief afvalstoffenheffing. Centraal uitgangspunt van Diftar is het principe 'de vervuiler betaalt'. De afvalstoffenheffing die voorheen uit een vast bedrag bestond wordt gesplitst in een vast en een variabel deel.
- Afvalloos Twente: Op 10 december 2013 heeft de raad ingestemd met de gezamenlijke Twentse ambitie van een Afvalloos Twente: in 2030 een hergebruikpercentage van 90% en nog maximaal 50 kilogram huishoudelijk fijn huishoudelijk restafval per inwoner per jaar.
- Omgekeerd inzamelen: Naar aanleiding van de ambitie Afvalloos Twente is op 1 juli 2015 besloten om gefaseerd omgekeerd inzamelen in te voeren. Met als uitgangspunt de verdere reductie van restafval.

De keuzes hierboven hebben bijgedragen aan de reductie van restafval in de gemeente en de ambitie van een afvalloos Twente.

1.2 Ontwikkelingen PMD

In Hengelo was de situatie tot september 2024 dat inwoners van de hoogbouw hun PMD konden wegbrengen naar 66 bovengrondse containers en 28 ondergrondse containers bij milieupleinen. In deze containers belandde veel vervuild verpakkingsafval en restafval. Hierdoor werd veel PMD-afval afgekeurd en verbrand (gemiddeld 75% vervuiling in bovengrondse container). Dit is niet duurzaam en kost extra geld. Daarom heeft de raad op 8 november 2023 op advies van een raadswerkgroep, besloten om de 66 bovengrondse containers te verwijderen en bij hoogbouw PMD in te zamelen met zakken en bijbehorende inzamelpunten (Amendement C01-A03 verbeteren inzameling PMD en papier).

De huidige inzamelingswijze met zakken en ondergrondse PMD-containers bij de milieupleinen heeft in 2025 herhaaldelijk bestuurlijke aandacht gekregen. Op verschillende momenten in 2025 zijn besluiten genomen, in de tijdlijn hieronder staat een overzicht. Met de quick wins, vastgesteld tijdens de raadsvergadering op 16 april 2025, hebben we gewerkt aan een schoner straatbeeld in Hengelo. In de raadsbrief 'brede evaluatie afval', bij behandeling van de zomernota kwam naar voren dat er sinds de invoering van de quick wins meer rommel van straat is gehaald. De meldingen van dumping in de openbare ruimte zijn afgenomen. Maar er blijven plekken die aandacht nodig hebben en ook blijft de hoeveelheid (tonnage) PMD opgehaald bij de PMD inzamelpunten ondermaats.

Figuur 1: tijdlijn PMD met de belangrijkste besluiten en informatiemomenten

Vanwege de onzekerheden rondom de ketenovereenkomst verpakkingen (contract VNG - Verpact) is besloten om pas in oktober 2025 een besluit te nemen over een eventueel nieuw PMD-inzamelsysteem. Tijdens de politieke markt op 11 juni 2025 bent u geïnformeerd over het onderhandelingsresultaat tussen de VNG/NVRD en Verpact met betrekking tot de ketenovereenkomst verpakkingen. Op 18 juni 2025 hebben de leden van de VNG tijdens de Algemene Ledenvergadering ingestemd met dit resultaat, wat heeft geleid tot de totstandkoming van de Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025–2030.

Zoals toegezegd aan u, hebben wij een besluit over de toekomstige inzameling van PMD in Hengelo voorbereid, rekening houdend met de nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Deze oplegnotitie geeft een beschrijving van de huidige manier van inzamelen in hoofdstuk 1. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de kaders van de samenwerkingsovereenkomst toegelicht. In hoofdstuk 3 zijn vijf mogelijke scenario's uitgewerkt voor de inzameling van PMD, die op z'n vroegst per 1 januari 2027 kunnen worden ingevoerd. Hoofdstuk 4 gaat in op het effect van het afschaffen van diftar op deze scenario's. Tot slot beschrijft hoofdstuk 5 de overgangsperiode richting de invoering van een nieuw inzamelmodel.

1.3 Huidige inzameling afval

Onderstaand staat weergegeven hoe de afvalinzameling momenteel in de gemeente is georganiseerd.

Laagbouw		Hoogbouw	Overzicht containers	
Aan huis PMD 1x per 4 weken GFT 1x per 2 weken Rest Keuze-container 1x per 8 weken Papier 1x per 4 weken	Ondergrondse containers & milieupleinen Rest Per klik Glas papier PMD textiel gratis	Ondergrondse containers, zakinzameling voor verpakking, bioboxen en milieupleinen Rest Per klik PMD 2x per week GFT Per klik Glas papier PMD textiel gratis	297	Ondergrondse container (OC) restafval
			350	Zakinzamelpunten PMD
			189	Bioboxen
			28	OC PMD
			29	OC papier
			20	Wit glas
			20	Bont glas
			10	textiel

Figuur 2: overzicht huidige manier van inzamelen

Afbakening

Deze oplegnotitie gaat over de toekomstige inzameling van PMD, maar heeft ook invloed op de inzameling van restafval. Wanneer er gesproken wordt over nascheiding betreft dit enkel de combinatie van restafval en PMD.

1.4 Huidige inzameling PMD

Het huidige PMD-systeem kenmerkt zich door bronscheiding waarbij laagbouw de keus heeft voor een minicontainer aan huis (ca. 90% heeft een oranje container) en hoogbouw PMD kan aanbieden in zakken bij de 350 inzamelpunten. De minicontainers worden 1 keer per 4 weken geleegd en de inzamelpunten twee keer per week. Daarnaast kunnen inwoners van zowel hoog- als laagbouw hun PMD inleveren bij de 28 ondergrondse containers bij milieupleinen zonder gebruik van de afvalpas. Voor restafval geldt omgekeerd inzamelen waarbij inwoners restafval naar een van de 297 ondergrondse containers voor restafval kunnen brengen en hiervoor een tarief betalen met de afvalpas.

Huidige tonnages

In de tabel hieronder staan de huidige hoeveelheden ingezameld afval in kilogram per inwoner sinds de invoering van zakinzameling in september 2024 tot en met augustus 2025.

Soort	Hoeveelheid in kg/inwoner
Rest	63
PMD-verpakkingen	45
Totaal	108

Huidige kosten en vergoeding

De onderstaande tabel toont de kosten voor PMD en restafval op basis van de DVO met Twente Milieu voor 2025 en de vergoeding vanuit de oude ketenovereenkomst. Het bedrag per huishouden geeft een indicatie van de kosten. Het is berekend door de totale kosten uit de tabel te delen door het aantal huishoudens.

Op basis daarvan komt de huidige manier van inzameling neer op €76 per huishouden per jaar.

X1000*	Huidig
Inzamelkosten*	€ 1.654
Inzamelmiddelen*	€ 776
Verwerkingskosten*	€ 898
Vergoeding Verpact*	€ -323
Totaal*	€ 3.006
Totaal per huishouden	€ 76

Quick wins en inzet boa's

Naast de kosten voor inzameling zijn er in 2025 ook kosten gemaakt voor het implementeren van de quick wins (vastgesteld op 16 april 2025) en gedekt vanuit de beschikbare middelen van de voorziening afval. Ook voor de inzet van twee extra boa's specifiek voor afval is budget vrijgemaakt.

X1000	Huidig
Quick wins	€ 153
2 boa's afval	€ 175
Totaal	€ 328

2. Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025-2030

Gedurende de zomervakantie is het hoofdlijnen akkoord, waarover tijdens de ALV van de VNG op 18 juni is gestemd, nader uitgewerkt. Op 19 september 2025 hebben de VNG, Verpact en de NVRD gezamenlijk de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025-2030 ondertekend. Hierin staan nieuwe afspraken over de inzameling van verpakkingsafval. De nieuwe overeenkomst en vergoedingen gaan gelden vanaf 1 januari 2026.

De kaders van de ketenovereenkomst zijn behandeld in de 'Raadsbrief Politieke Markt 11 juni – Ketenovereenkomst Verpakkingen'. H¹

De kaders

De kern van de nieuwe overeenkomst is: 'Bronscheiding waar mogelijk, nascheiding waar nodig.' In de onderstaande afbeelding staan de mogelijkheden voor laagbouw en hoogbouw weergegeven binnen de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst.

Kaders Samenwerkingsovereenkomst

	Laagbouw	Hoogbouw	Uitgesloten
Waar mogelijk: Bronscheiding In beginsel is het 'Bronscheiding waar mogelijk, Nascheiding waar het nodig is'.	Zakinzameling of Minicontainer	Zakinzameling of Deelcontainer	PMD verzamelcontainers bij mileupleinen
Waar nodig: Nascheiding Nascheiding is een goede optie in met name sterk stedelijke gemeenten of duidelijke hoogbouwwijken dan wel in gebieden waar dat historisch zo gegroeid is.	Bronscheiding is hier mogelijk, waardoor nascheiding niet de voorkeur heeft, maar ook niet wordt uitgesloten. Mogelijk, maar uitsluitend binnen de verplichtingen die wij hebben als aandeelhouder Twence (w.o. leveringsplicht van restafval). Minicontainer voor PMD + REST	Mogelijk, maar uitsluitend binnen de verplichtingen die wij hebben als aandeelhouder Twence (w.o. leveringsplicht van restafval). PMD + REST	Meerdere systemen per huishouden

Figuur 3: kaders Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2026 - 2030

Volgens de nieuwe samenwerkingsovereenkomst dienen de openbaar toegankelijke verzamelcontainers voor PMD, zoals de ondergrondse containers voor PMD bij de milieupleinen, te worden uitgefaseerd. Verpact komt gemeente tegemoet door tot 1 januari 2027 de volledige kosten voor de verwerking van de inhoud van verzamelcontainers PMD op zich te nemen. Vanaf 1 januari 2027 komen deze kosten voor rekening van de gemeente. Het is ook niet toegestaan dat één huishouden gelijktijdig gebruik maakt van meerdere systemen, zoals een minicontainer in combinatie met een verzamelcontainer. Bij ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst betekent dit voor de gemeente Hengelo dat de PMD-verzamelcontainers bij de milieupleinen uitgefaseerd dienen te worden en bewoners van de laagbouw uitsluitend hun PMD kwijt kunnen in een minicontainer aan huis. Inwoners zonder PMD-minicontainer (ca 3.500) bij de laagbouw krijgen die alsnog.

Tijdens de verdere uitwerking van het hoofdlijnenakkoord in de zomer is er verandering gekomen in het standpunt voor nascheiding bij laagbouw. Met het onderhandelingsresultaat in juni, waarover u op 11 juni bent geïnformeerd, was het uitgangspunt 'bronscheiding waar mogelijk, nascheiding waar nodig'. Verpact achtte bronscheiding bij laagbouw voldoende haalbaar en sluit daarom nascheiding bij laagbouw uit. In de recent verder juridisch uitgewerkte 'Samenwerkingsovereenkomst verpakkingen' is de gemeentelijke beleidsvrijheid aan de orde gesteld. Dit heeft geresulteerd in een aanpassing waarbij gemeenten hun beleidsvrijheid behouden ten aanzien van de systeemkeuze voor bronscheiding, nascheiding of een combinatie hiervan. Volledig overstappen op nascheiding is dus binnen de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst mogelijk.

¹ [Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025-2030 | VNG](#)

In het geval van nascheiding zijn wij als gemeente gebonden aan onze verplichtingen als aandeelhouder van Twence. Zo is de gemeente verplicht om huishoudelijk restafval exclusief te leveren aan haar eigen onderneming Twence. Deze keuze is gemaakt om afval verantwoord en tegen acceptabele voorwaarden te verwerken. Twence beschikt niet over een scheidingsinstallatie voor huishoudelijk afval. Bij de informerende raadsbrief van 16 oktober 2025 is een brief van Twence over nascheiding bij hoogbouw gedeeld voor meer duiding vanuit Twence.

Vergoedingen bronscheiding

Voor bronscheiding is een financiële prikkel ingebouwd in de vorm van vergoedingscategorieën, zogenaamde staffels (ter referentie: de huidige vergoeding is €271 per ton bij <15% vervuiling). Elke gemeente die bronscheiding toepast, wordt per inzamelsysteem (zoals zakken, minicontainers of deelsystemen) ingedeeld in een kwaliteitsstaffel. In 2026 wordt elke gemeente ingedeeld op categorie 3b en ontvangen een vergoeding van €195 per ton. Vervolgens wordt op basis van kwaliteitsmetingen de kwaliteit van het PMD en de bijbehorende staffel bepaald. Voor de brengvoorzieningen (ondergrondse containers bij milieupleinen) krijgt een gemeente geen vergoeding, maar worden de verwerkingskosten tot 1 januari 2027 betaald door Verpact. In de tabel hieronder staat een toelichting van de staffel:

Categorie	Beschrijving	Vergoeding (per ton)
Categorie 1	Gemeenten met de hoogste prestaties (85-100% zuiverheid) ontvangen een vergoeding die gelijk is aan 100% van de kostenbasis.	€ 325
Categorie 2	Gemeenten met een relatief goede prestatie (75-85% zuiverheid) krijgen een hoge, maar iets lagere vergoeding dan in categorie 1.	€ 277
Categorie 3a	Gemeenten met een matige prestatie, maar boven de kritische grens (65-75%). Vergoeding is lager dan in categorie 2.	€ 228
Categorie 3b	Haalroutes (zakken of minicontainers) en deelcontainers met minder dan 65% zuiverheid. Gemeenten worden gestimuleerd tot verbetering via flankerend beleid. De vergoeding daalt jaarlijks om verbetering te stimuleren.	€ 195 (2026) € 179 (2027) € 163 (2028)
Categorie 4	Brengvoorzieningen met minder dan 65% PMD-verpakkingen ontvangen geen vergoeding. Gemeenten moeten overstappen naar effectievere systemen. Tot 1 januari 2027 betaalt Verpact de kosten voor nascheiding en verwerking; daarna alleen nog voor nascheiding als de transitie nog niet is afgerond.	€ 0

Vergoedingen nascheiding

Voor nascheiding wordt gebruik gemaakt van een vaste vergoeding over het nascheidingsgewicht (het totale gewicht voor sortering door een scheidingsinstallatie). De huidige vergoeding (2025) voor nascheiding bedraagt €15,33 per ton nascheidingsgewicht en de nieuwe vergoeding (2026) bedraagt €17,26 per ton nascheidingsgewicht. De vergoedingen voor 2027 en 2028 worden geïndexeerd. De vergoedingen voor 2029 en verder worden op basis van een nieuw kostenonderzoek vastgesteld.

3. Toekomstige inzameling van PMD

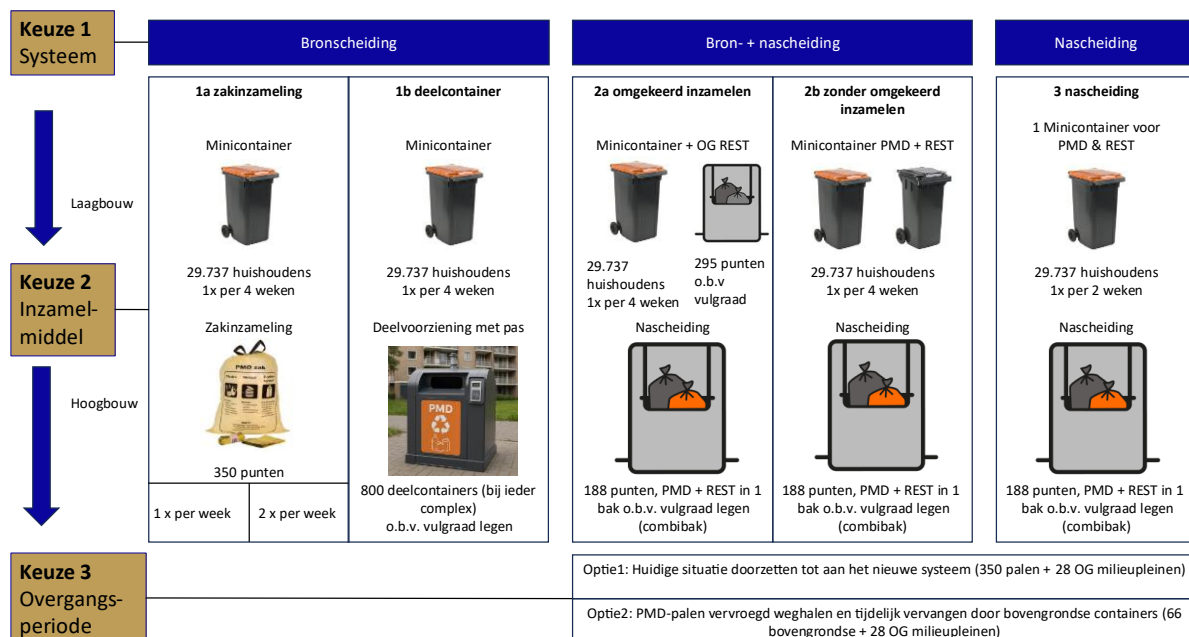
De nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen dwingt veel gemeenten tot het maken van keuzes over hoe het PMD moet worden ingezameld. De keuzevrijheid is beperkt en niet alle opties zijn meer mogelijk. Voor Hengelo betekent dit dat er ook een keuze gemaakt moet worden hoe we het PMD in onze gemeente gaan inzamelen. In de komende paragrafen beschrijven we de scenario's, die op zijn vroegst, op 1 januari 2027, in kunnen gaan. We sluiten af met een afwegingskader.

3.1 Scenario's voor inzameling

Zoals beschreven zijn de spelregels ten aanzien van PMD in Nederland veranderd. Zo moeten de brengvoorzieningen voor PMD (nu nog op milieupleintjes) worden uit gefaseerd. Daarnaast kent het huidige inzamelsysteem de nodige uitdagingen, met name bij hoogbouw. We staan voor een keuze, hoe we PMD in de toekomst in onze gemeente willen inzamelen. Hiervoor zijn vijf scenario's uitgewerkt.

Op zijn vroegst gaan de scenario's in op 1 januari 2027. De ervaring heeft geleerd dat het invoeren van een nieuw systeem niet overhaast kan. Het is daarom niet voor elk scenario haalbaar om een volledig nieuw inzamelsysteem op 1 januari 2027 operationeel te hebben. Het jaar 2026 zal gelden als een overgangsjaar. Dit geeft tijd om het nieuwe scenario in 2026 verder uit te werken en te implementeren. Het figuur hieronder geeft de vijf mogelijke scenario's weer. Simpelweg moeten er drie keuzes worden gemaakt:

1. Welk systeem?
2. Welk inzamelmiddel?
3. Wat doen we tijdens de overgangsperiode?

Figuur 4: vijf scenario's en overgangsperiode

De keuzes 1 en 2 zijn telkens in de vijf scenario's verwerkt en gaan op zijn vroegst per 1-1-2027 in. Keuze 3 is in hoofdstuk 5 uitgewerkt.

3.1.1 Uitwerking per scenario

Om de scenario's met elkaar te kunnen vergelijken is gebruik gemaakt van de afvaldriehoek. De afvaldriehoek is een instrument dat in één oogopslag de beïnvloedbare aspecten van het afvalbeleid toont: milieu, service, kosten. De gemeente voert op al die aspecten regie. Hoe, dat is de uitkomst van de politieke keuzes die de gemeenteraad maakt. Zo ontstaat een evenwicht tussen wensen van burgers, financiële middelen en milieurendement. De afvaldriehoek is als volgt meegenomen in de verschillende scenario's:

Milieu

- Verwachte hoeveelheden restafval (in kg per huishouden)
- Verwachte hoeveelheden PMD-verpakkingen (in kg per huishouden)

Kosten (PMD & restafval)

- Eenmalig
 - o Plaatsingskosten: Kosten voor het fysiek plaatsen/uitzetten van containers.
 - o Projectkosten*: Uren inzet voor locatie bepaling, plaatsen of verwijderen van nieuwe en oude inzamelmiddelen. Inclusief versnelde afschrijving verwijderde inzamelmiddelen.
- Structureel (PMD & restafval)
 - o Inzamelkosten: Kosten voor afvalinzameling
 - o Inzamelmiddelen: Leasekosten voor inzamelmiddelen
 - o Verwerkingskosten: Kosten voor verwerking afval
 - o Vergoeding Verpact** : Te ontvangen vergoeding voor PMD

* De kosten voor het verwijderen van 28 ondergrondse containers voor PMD bij de milieu-eilanden, zijn in alle scenario's opgenomen onder projectkosten (ca. €112.000). Mogelijk kunnen deze voorzieningen ook worden omgebouwd naar ondergrondse containers voor andere stromen. Dan vallen de projectkosten lager uit. Dit kan onderzocht worden bij de nadere uitwerking van het gekozen scenario.

** Voor het berekenen van de vergoeding is uit voorzichtigheid gekozen voor de laagste categorie voor bronscheiding waarvoor een vergoeding geldt: staffel 3b in 2027 (€179 per ton). Voor nascheiding is uitgegaan van €17,26 per ton nascheidingsgewicht.

Service naar inwoners

- Loopafstand
- Meldingen overlast dump en bijplaatsing
- Zwerfafval

Naast de bovenstaande onderdelen van de afvaldriehoek zijn per scenario de volgende onderdelen uitgewerkt:

- Beschrijving van de manier van verzamelen
- Communicatie
- Handhaving

De extra kosten voor communicatie en handhaving zijn niet opgenomen in de kostenberekening per scenario. De kosten voor communicatie zijn scenario afhankelijk en kunnen in deze fase nog niet nauwkeurig worden vastgesteld. Voor handhaving staan de extra kosten benoemd onder capaciteit handhaving.

De scenario's zijn uitwerkt in samenwerking met Twente Milieu. Omdat we de uitwerking van de scenario's op bijvoorbeeld hoeveelheden afval en benodigde inzamelmiddelen nog niet exact kunnen inschatten, en nog niet alle kosten daarmee exact bekend zijn, werken we met een bandbreedte. Hiermee proberen we een zo goed mogelijke indicatie te geven van de verwachte situatie.

3.2 Scenario 1: Bronscheiding

In scenario 1 bronscheiding blijven inwoners hun afval zo goed mogelijk scheiden aan huis en blijft het principe omgekeerd inzamelen voor restafval van kracht.

3.2.1 Scenario 1a: zakinzameling

Beschrijving scenario (uitleg inzamelstructuur)

	Laagbouw	Hoogbouw
Inzamelsysteem	Bronscheiding waarbij alle huishoudens een minicontainers aan huis hebben	Bronscheiding met zakinzameling middels 350 inzamelpunten voor PMD
Inzamelmiddel	240L minicontainer (in totaal 29.737 huishoudens) 1 keer per 4 weken ledigen. Ongeveer 3500 huishoudens maken nu nog geen gebruik van de minicontainer aan huis.	350 inzamelpunten één keer per week ledigen*

*In scenario 1a gaan we uit van één keer in de week ledigen, omdat dit het beste past bij hoe zakinzameling origineel bedoeld was.

Verwachte hoeveelheden/ milieuprestatie

Er wordt verwacht dat de hoeveelheid restafval zal toenemen en de hoeveelheid ingezameld PMD zal afnemen. Dit komt onder andere door het verwijderen van de ondergrondse PMD-containers bij de milieupleinen en het uitzetten van 3.500 extra PMD-minicontainers aan huis.

Kg /inwoner	Huidig	Bandbreedte
Rest	63	66 - 80
PMD-verpakkingen	45	32 - 39
Totaal	108	98 - 119

Kosten

Eenmalig:

De eenmalige kosten bestaan uit het uitzetten van de 3.500 PMD-minicontainers aan huis en het verwijderen van de ondergrondse containers PMD bij de milieueilanden.

x1000	Bandbreedte
Inzamelmiddelen	€ 65 - € 80
Projectkosten	€ 105 - € 125
Totaal	€ 170 - € 205

Structureel:

De structurele kosten vallen lager uit dan de huidige kosten. Dit komt met name door het verdwijnen van de ondergrondse containers PMD bij de milieueilanden. Daarnaast neemt de vergoeding vanuit Verpact toe.

Per huishouden liggen de kosten voor dit scenario tussen de €51 en €62 per jaar.

X1000*	Huidig	Bandbreedte
Inzamelkosten*	€ 1.654	€ 1.200 - € 1.440
Inzamelmiddelen*	€ 776	€ 650 - € 790
Verwerkingskosten*	€ 898	€ 670 - € 820
Vergoeding Verpact*	€ -323	€ -500 - € -600
Totaal*	€ 3.006	€ 2.020 - € 2.450
Totaal per huishouden	€ 76	€ 51 - € 62

Service naar inwoners

	Laagbouw	Hoogbouw
Loopafstand	Loopafstand neemt af	Loopafstand blijft gelijk
Meldingen overlast dump bijplaatsing	Verwachting is dat meldingen overlast dump en bijplaatsing afnemen. Zeker bij de milieupleinen.	Verwachting is dat meldingen overlast dump en bijplaatsing gelijk blijven.
Zwerfafval	Verwachten afname zwerfafval bij milieupleinen.	Verwachting is dat zwerfafval rond inzamelpunten PMD gelijk blijft en bij milieupleinen afneemt.

Communicatie

Kernboodschap naar inwoners

De inzameling van verpakkingen in Hengelo blijft grotendeels ongewijzigd. Wel verdwijnen de ondergrondse containers bij de milieupleinen, en worden de PMD-inzamelpunten voortaan nog maar één keer per week geleegd in plaats van twee keer. Inwoners van laagbouw scheiden hun verpakkingen en verzamelen die in de oranje container aan huis. Twente Milieu komt de container 1 x in de 4 weken gratis legen. Inwoners van appartementen of flats (hoogbouw) scheiden hun verpakkingen en verzamelen die in de gratis doorzichtige zakken voor verpakkingen. Ze kunnen de zakken 1 keer per week aan de straat zetten op de inzamellocaties voor verpakkingen in hun buurt. Twente Milieu haalt de doorzichtige zakken met verpakkingen gratis op.

Handhaving

Werkwijze

De huidige werkwijze wordt doorgezet. De boa's worden gericht ingezet op de PMD-inzamelpunten o.b.v. data en meldingen. Hierbij ligt de prioriteit op het behandelen van meldingen, zichtbaar zijn op straat (met name op hotspotlocaties), voorlichting op locatie, waarnemingen maken en waar nodig boetes uitdelen. De inzet is nodig om de manier van inzamelen (zakken op straat) zo goed als mogelijk beheersbaar te houden.

Capaciteit

In dit scenario is structurele capaciteit van 4 fte nodig (huidige inzet sinds invoering van PMD-palen) voor handhaving. In de begroting is echter 2 fte structureel opgenomen, hiervoor is €175.000 extra benodigd bovenop de structurele kosten.

X1000	Huidig	Scenario
Extra boa's afval	€ 175	€ 175

3.2.2 Scenario 1b: deelcontainer

Beschrijving scenario (uitleg inzamelstructuur)

	Laagbouw	Hoogbouw
Inzamelsysteem	Bronscheiding waarbij alle huishoudens een minicontainers aan huis hebben	Bronscheiding met deelcontainers
Inzamelmiddel	240L minicontainer (in totaal 29.737 huishoudens) 1 keer per 4 weken ledigen. Ongeveer 3500 huishoudens maken nu nog geen gebruik van de minicontainer aan huis.	800 deelcontainers* Een deelsysteem is een inzamelsysteem dat bedoeld is voor meerdere huishoudens gezamenlijk, al dan niet inpandig en uitsluitend toegankelijk voor bewoners van één complex (met behulp van een persoonlijke afvalpas).

* Voor het plaatsen van 800 deelcontainers is een plaatsingsplan-procedure vereist.

Verwachte hoeveelheden/ milieuprestatie

Er wordt verwacht dat de hoeveelheid restafval iets zal toenemen en de hoeveelheid ingezameld PMD zal afnemen. Dit komt onder andere door het verwijderen van de ondergrondse PMD-containers bij de milieupleinen en het uitzetten van 3.500 PMD-minicontainers aan huis.

Kg / inwoner	Huidig	Bandbreedte
Rest	63	58 - 71
PMD-verpakkingen	45	35 - 43
Totaal	108	93 - 114

Kosten / opbrengsten

Eenmalig:

De eenmalige kosten bestaan voornamelijk uit de kosten voor het plaatsen van 800 deelvoorzieningen.

x1000	Bandbreedte
Inzamelmiddelen	€ 1.550 - € 1.900
Projectkosten	€ 300 - € 370
Totaal	€ 1.850 - € 2.270

Structureel:

Over het totaal gezien vallen de structurele kosten hoger uit ten op zichten van huidig. Dit komt met name door de leasekosten voor de deelcontainers. De verwerkingskosten zijn lager en de vergoeding vanuit Verpact (staffel 3b) is hoger dan de huidige vergoeding.

Per huishouden liggen de kosten voor dit scenario tussen de €72 en €87.

X1000*	Huidig	Bandbreedte
Inzamelkosten*	€ 1.654	€ 1.300 - € 1.600
Inzamelmiddelen*	€ 776	€ 1.460 - € 1.780
Verwerkingskosten*	€ 898	€ 590 - € 720
Vergoeding Verpact*	€ -323	€ -530 - € -640
Totaal *	€ 3.006	€ 2.830 - € 3.460
Totaal per huishouden	€ 76	€ 72 - € 87

Service naar inwoners

	Laagbouw	Hoogbouw
Loopafstand	Loopafstand neemt af	Loopafstand neemt af
Meldingen overlast dump bijplaatsing	Verwachting is dat meldingen overlast dump en bijplaatsing afnemen. Zeker bij de milieupleinen.	Verwachting is dat meldingen overlast dump en bijplaatsing afnemen.
Zwerfafval	Verwachten afname zwerfafval bij milieupleinen.	Onzeker is of zwerfafval rond inzamellocaties afneemt.

Communicatie

Kern boodschap naar inwoners

Hoogbouwbewoners krijgen een ondergrondse container in hun buurt voor verpakkingen. Ze kunnen met hun milieupas gratis hun verpakkingen naar deze container brengen en gebruiken daarbij de doorzichtige zakken. Twente Milieu leegt de ondergrondse containers. Dat gebeurt als de container een seintje geeft als ie (bijna) vol is. Elk appartementencomplex krijgt een ondergrondse container dichtbij in de buurt.

De inzameling van verpakkingen in Hengelo voor laagbouw blijft vrijwel hetzelfde, enkel de ondergrondse containers bij milieupleinen verdwijnen. Zij scheiden hun verpakkingen en verzamelen die in de oranje container aan huis. Twente Milieu komt de container 1 x in de 4 weken gratis legen.

Handhaving

Werkwijze

De huidige werkwijze verandert. Er komt meer focus te liggen op bijplaatsingen en foutief gedrag bij deelcontainers, aangezien de PMD-palen weg zijn. In essentie zijn de werkzaamheden nog steeds het behandelen van meldingen, zichtbaar zijn op straat, voorlichting op locatie, waarnemingen maken en waar nodig boetes uitdelen.

Capaciteit

In dit scenario is naar verwachting structurele capaciteit van 3 fte nodig. In de begroting is echter 2 fte structureel opgenomen, hiervoor is €87.500 extra benodigd bovenop de structurele kosten. Dit is 1 fte minder dan in de huidige situatie, maar 1 meer dan er structureel in de begroting staat. Want ondanks dat de PMD palen verdwijnen, komen er grote aantallen deelcontainers terug die ook potentiële plekken voor bijplaatsing zijn.

X1000	Huidig	Scenario
Extra boa's afval	€ 175	€ 87,5

3.3 Scenario 2: Bron- + nascheiding

In scenario 2 stapt de gemeente Hengelo over van bronscheiding naar nascheiding van PMD en restafval bij de hoogbouw. Bewoners van laagbouw blijven hun afval bronscheiden.

Kader nascheiding hoogbouw

De gemeente Hengelo is op dit moment een bronscheidingsgemeente. De infrastructuur voor nascheiding is er nog niet. Daarom is het niet waarschijnlijk dat deze scenario's al volledig gerealiseerd zullen zijn per 1 januari 2027. Daarnaast is de gemeente Hengelo gebonden aan het aandeelhouderschap met Twence en de daarbij behorende afspraken. Zo is de gemeente verplicht om huishoudelijk restafval exclusief te leveren aan haar eigen onderneming Twence waar het afval wordt verwerkt in de afval energiecentrale. Deze keuze is gemaakt om afval verantwoord en tegen acceptabele voorwaarden te verwerken. Twence beschikt niet over een scheidingsinstallatie voor huishoudelijk afval.

3.3.1 Scenario 2a: omgekeerd inzamelen

Beschrijving scenario (uitleg inzamelstructuur)

	Laagbouw	Hoogbouw
Inzamelsysteem	Bronscheiding waarbij alle huishoudens een minicontainer voor PMD aan huis hebben. Omgekeerd inzamelen voor restafval waarbij inwoners restafval naar ondergrondse container brengen.	Nascheiding bij hoogbouw waarbij PMD en restafval gezamenlijk in de ondergrondse container mogen.
Inzamelmiddel	240L minicontainer voor PMD (in totaal 29.737 huishoudens) 1 keer per 4 weken ledigen. Ongeveer 3500 huishoudens maken nu nog geen gebruik van de minicontainer aan huis. Restafval kan naar een van de 297 ondergrondse restafval containers met pas toegang en kliktarief.	188 ondergrondse containers* voor PMD en rest in één container, afgesloten met pas en aangepast kliktarief per aanbieder. De containers mogen door meerdere complexen gebruikt worden, in tegenstelling tot de deelcontainers in scenario 1b. De ondergrondse containers worden op basis van vulgraad geledigd.

* Voor het plaatsen van 188 ondergrondse containers is een plaatsingsplan procedure vereist.

Verwachte hoeveelheden/ milieuprestatie

De verwachten hoeveelheden voor restafval nemen toe en de hoeveelheid PMD neemt iets af. De hoeveelheid restafval neemt toe door de overstap van bronscheiding naar nascheiding bij de hoogbouw.

Kg / inwoner	Huidig	Bandbreedte
Rest	63	77 - 94
PMD-verpakkingen	45	39 - 47
Totaal	108	116 - 142

Kosten/ opbrengsten

Eenmalig:

De eenmalige kosten bestaan voornamelijk uit het plaatsen van de 188 containers voor nascheiding bij hoogbouw.

x1000	Bandbreedte
Inzamelmiddelen	€ 1.330 - € 1.630
Projectkosten	€ 300 - € 370
Totaal	€ 1.630 - € 2.000

Structureel:

De totale kosten nemen af ten op zichten van huidig. Dit komt met name door de aanzienlijk lagere inzamelkosten en de stijging in de vergoeding vanuit Verpact. De inzamelkosten nemen af door het efficiënter in kunnen zamelen van PMD en restafval bij de hoogbouw (minder punten in vergelijking met inzamelpunten zakken). De verwerkingskosten zijn hoger ten opzichte van huidig vanwege nascheiding bij hoogbouw.

Per huishouden liggen de structurele kosten voor dit scenario tussen de €57 en €70 per jaar.

X1000*	Huidig	Bandbreedte
Inzamelkosten*	€ 1.654	€ 990 - € 1.210
Inzamelmiddelen*	€ 776	€ 860 - € 1.050
Verwerkingskosten*	€ 898	€ 950 - € 1.170
Vergoeding Verpact*	€ -323	€ -550 - € -680
Totaal*	€ 3.006	€ 2.250 - € 2.750
Totaal per huishouden	€ 76	€ 57 - € 70

Service naar inwoners

	Laagbouw	Hoogbouw
Loopafstand	Loopafstand neemt af voor PMD en blijft gelijk voor rest.	Loopafstand neemt af aangezien zowel rest als PMD in dezelfde bak kan.
Meldingen overlast dump bijplaatsing	Verwachting is dat meldingen overlast dump en bijplaatsing rondom laagbouw gelijk blijven.	Verwachting is dat meldingen overlast dump en bijplaatsing rondom hoogbouw afnemen.
Zwerfafval	Verwachten afname zwerfafval bij milieupleinen.	Verwachting is dat zwerfafval rondom hoogbouw afneemt.

Communicatie

Kernboodschap naar inwoners

Bronscheiding bij de laagbouw en nascheiding van het PMD en restafval bij hoogbouw. Dat betekent dat inwoners van appartementen en flats de verpakkingen en restafval niet meer apart hoeven te houden. In de buurt van de appartementencomplexen komt er een speciale afvalcontainer waar u verpakkingen én restafval in gooit. Twente Milieu leegt deze containers. Dat gebeurt als de container een seintje geeft als deze (bijna) vol is. De containers zijn te openen met de afvalpas en u betaalt een tarief per aanbidding.

Inwoners van laagbouw scheiden hun verpakkingen en verzamelen die in de oranje container aan huis. Twente Milieu komt de container 1 x in de 4 weken gratis legen. Inwoners van laagbouw kunnen restafval blijven inleveren bij de ondergrondse container restafval in de buurt, zoals ze dat nu ook doen.

Handhaving

Werkwijze

De huidige werkwijze verandert. De focus komt weer op bijplaatsingen en foutief gedrag bij verzamelcontainers, aangezien de PMD-palen weg zijn. In essentie zijn de werkzaamheden nog steeds het behandelen van meldingen, zichtbaar zijn op straat, voorlichting op locatie, waarnemingen maken en waar nodig boetes uitdelen.

Capaciteit

In dit scenario is naar verwachting structurele capaciteit van 2 fte nodig. Dit is ook de hoeveelheid die in de begroting staat en daarmee is er geen uitbreiding nodig. Dit is minder dan de huidige inzet (4 fte) (met de extra capaciteit van de quickwins), omdat het aantal inzamelpunten en potentiële dumpplekken (fors) daalt.

X1000	Huidig	Scenario
Extra boa's afval	€ 175	€ 0

3.3.2 Scenario 2b: zonder omgekeerd inzamelen

Beschrijving scenario (uitleg inzamelstructuur)

	Laagbouw	Hoogbouw
Inzamelsysteem	Bronscheiding waarbij alle huishoudens twee minicontainer aan huis hebben, één voor PMD en één voor restafval. Omgekeerd inzamelen middels ondergrondse restafval containers is niet meer aan de orde.	Nascheiding bij hoogbouw waarbij PMD en restafval gezamenlijk in de ondergrondse container mogen.
Inzamelmiddel	240L minicontainer voor PMD (in totaal 29.737 huishoudens) 1 keer per 4 weken ledigen. Ongeveer 3000 huishoudens maken nu nog geen gebruik van de minicontainer aan huis. 240L minicontainer voor restafval (in totaal 29.737 huishoudens) 1 keer per 4 weken ledigen.	188 ondergrondse containers* voor PMD + rest afgesloten met pas en kliktarief per aanbidding. De ondergrondse containers worden op basis van vulgraad geledigd.

* Voor de 188 ondergrondse containers voor nascheiding is *geén* plaatsingsplan vereist, omdat de ondergrondse containers die voorheen gebruikt werden voor hoog- en laagbouw kunnen worden omgebouwd naar nascheidingscontainers voor hoogbouw.

Verwachte hoeveelheden/ milieuprestatie

De verwachte hoeveelheden voor restafval nemen toe en de hoeveelheid PMD neemt iets af. De hoeveelheid restafval neemt toe door de overstap van bronscheiding naar nascheiding bij de hoogbouw en het herintroduceren van de grijze minicontainer aan huis voor restafval.

Kg /inwoner	Huidig	Bandbreedte
Rest	63	95 - 116
PMD-verpakkingen	45	39 - 47
Totaal	108	134 - 163

Kosten / opbrengsten

Eenmalig:

De eenmalige kosten bestaan voornamelijk uit het verwijderen van de ondergrondse containers voor restafval (omgekeerd inzamelen) inclusief afschrijving en het uitzetten van de minicontainers restafval aan huis. De ondergrondse containers voor restafval in de buurt bij hoogbouw worden omgebouwd naar nascheidingscontainers.

x1000	Bandbreedte
Inzamelmiddelen	€ 300 - 360
Projectkosten	€ 1.150 - € 1.410
Totaal	€ 1.450 - € 1.770

Structureel:

De totale kosten nemen af ten op zichten van huidig. Dit komt met name door de lagere inzamelkosten en de stijging in de vergoeding vanuit Verpact. De inzamelkosten zijn lager aangezien minicontainers restafval goedkoper zijn in beheer- en inzamelkosten. De verwerkingskosten zijn hoger ten opzichte van huidig vanwege nascheiding bij hoogbouw. Per huishouden liggen de structurele kosten voor dit scenario tussen de €55 en €68 per jaar.

X1000*	Huidig	Bandbreedte
Inzamelkosten*	€ 1.654	€ 1.130 - € 1.380
Inzamelmiddelen*	€ 776	€ 470 - € 580
Verwerkingskosten*	€ 898	€ 1.140 - € 1.390
Vergoeding Verpact*	€ -323	€ -550 - € -670
Totaal*	€ 3.006	€ 2.190 - € 2.680
Totaal per huishouden	€ 76	€ 55 - € 68

Service naar inwoners

	Laagbouw	Hoogbouw
Loopafstand	Loopafstand neemt af voor PMD en voor restafval.	Loopafstand neemt af aangezien zowel rest als PMD in dezelfde bak kan.
Meldingen overlast dump bijplaatsing	Verwachting is dat meldingen overlast dump en bijplaatsing rondom laagbouw gelijk blijven.	Verwachten afname meldingen overlast dump en bijplaatsing rondom hoogbouw.
Zwerfafval	Verwachten afname zwerfafval bij milieupleinen.	Verwachten afnemen zwerfafval rondom hoogbouw.

Communicatie

Kernboodschap naar inwoners

Nascheiding van afval bij hoogbouw. Dat betekent dat inwoners van appartementen en flats de verpakkingen niet meer apart hoeven te houden, maar kunnen weggooien bij het restafval. In de buurt van de appartementencomplexen komt er een speciale afvalcontainer waar u restafval én verpakkingen in gooit. Twente Milieu leegt de deze containers. Dat gebeurt als de container een seintje geeft als ie (bijna) vol is. De containers zijn te openen met de afvalpas en u betaalt een tarief per aanbieding.

De gewone ondergrondse restafvalcontainers verdwijnen. Dat betekent dat bewoners van laagbouw een grijze container aan huis krijgen voor hun restafval. Twente Milieu leegt deze container 1 x in de 4 weken tegen een nader te bepalen tarief. Bewoners van laagbouw houden de oranje minicontainer voor hun verpakkingen. Twente Milieu leegt de container 1 x in de 4 weken gratis.

Handhaving

Werkwijze

De huidige werkwijze verandert. De focus komt weer op bijplaatsingen en foutief gedrag bij verzamelcontainers, aangezien de PMD-palen weg zijn. In essentie zijn de werkzaamheden nog steeds het behandelen van meldingen, zichtbaar zijn op straat, voorlichting op locatie, waarnemingen maken en waar nodig boetes uitdelen.

Capaciteit

In dit scenario is naar verwachting structurele capaciteit van 2 fte nodig. Dit is ook de hoeveelheid die in de begroting staat en daarmee is er geen uitbreiding nodig. Dit is minder dan de huidige inzet (4 fte), omdat het aantal inzamelpunten en potentiële dumpplekken (fors) daalt.

X1000	Huidig	Scenario
Extra boa's afval	€ 175	€ 0

3.4 Scenario 3: nascheiding

In scenario 3 stapt de gemeente Hengelo volledig over op nascheiding van PMD en restafval, voor laag- als hoogbouw. Daarmee worden eerdere beleidskeuzes voor bronscheiding en omgekeerd inzamelen teruggedraaid.

Kader volledig nascheiding

De gemeente Hengelo is op dit moment een bronscheidingsgemeente. De infrastructuur voor nascheiding is er nog niet. Daarom is het niet waarschijnlijk dat dit scenario's al volledig gerealiseerd is per 1 januari 2027. Daarnaast is de gemeente Hengelo gebonden aan het aandeelhouderschap met Twence en de daarbij behorende afspraken. Zo is de gemeente verplicht om huishoudelijk restafval exclusief te leveren aan haar eigen onderneming Twence waar het afval wordt verwerkt in de afval energiecentrale. Deze keuze is gemaakt om afval verantwoord en tegen acceptabele voorwaarden te verwerken. Twence beschikt niet over een scheidingsinstallatie voor huishoudelijk afval. Deze discussie gaat breder dan alleen afval. Volledige nascheiding is daarom niet zonder meer in te voeren. Voor dit scenario is meer tijd benodigd voor verdere afstemming met onze partners. De onderstaande informatie geeft een zo goed mogelijk beeld van dit scenario op basis van de nu beschikbare informatie.

Beschrijving scenario (uitleg inzamelstructuur)

	Laagbouw	Hoogbouw
Inzamelsysteem	Nascheiding waarbij alle huishoudens een minicontainer aan huis hebben waar zowel restafval als PMD in gedaan kan worden.	Nascheiding bij hoogbouw waarbij PMD en restafval gezamenlijk in de ondergrondse container mogen.
Inzamelmiddel	240L minicontainer voor PMD & Restafval (in totaal 29.797 huishoudens) 1 keer per 2 weken ledigen. Oranje minicontainers worden omgevormd naar nascheidingscontainers. Ongeveer 3500 huishoudens hebben nu nog geen oranje minicontainer.	188 ondergrondse containers voor PMD + rest afgesloten met pas en kliktarief per aanbidding. De ondergrondse containers worden op basis van vulgraad geledigd.

Verwachte hoeveelheden / milieuprestatie

De totale hoeveelheid afval neemt aanzienlijk toe door de overstap van bron- naar nascheiding, het teruggedraaien van omgekeerd inzamelen en het afschaffen van diftar voor restafval.

Kg / inwoner	Huidig	Bandbreedte
Rest	63	121 - 148
PMD-verpakkingen	45	17 - 20
Totaal	108	138 - 169

Kosten/ opbrengsten

Eenmalig:

De eenmalige kosten bestaan voornamelijk uit het verwijderen van de ondergrondse containers voor restafval (omgekeerd inzamelen) inclusief afschrijving.

x1000	Bandbreedte
Inzamelmiddelen	€ 80 - € 90
Projectkosten	€ 1.060 - € 1.290
Totaal	€ 1.140 - € 1.380

Structureel:

De totale kosten nemen toe ten op zichten van huidig. Dit zit met namen in de stijging van de verwerkingskosten en de afname van de vergoeding vanuit Verpact.

Per huishouden liggen de structurele kosten voor dit scenario tussen de €80 en €97 per jaar.

X1000*	Huidig	Bandbreedte
Inzamelkosten*	€ 1.654	€ 1.220 - € 1.490
Inzamelmiddelen*	€ 776	€ 380 - € 470
Verwerkingskosten*	€ 898	€ 1.740 - € 2.130
Vergoeding Verpact*	€ -323	€ -200 - € -240
Totaal*	€ 3.006	€ 3.140 - € 3.850
Totaal per huishouden	€ 76	€ 80 - € 97

Service naar inwoners

	Laagbouw	Hoogbouw
Loopafstand	Loopafstand neemt af voor PMD en voor restafval.	Loopafstand neemt af aangezien zowel rest als PMD in dezelfde bak kan.
Meldingen overlast dump bijplaatsing	Verwachting is dat meldingen overlast dump en bijplaatsing rondom laagbouw gelijk blijven.	Verwachten afname meldingen overlast dump en bijplaatsing rondom hoogbouw.
Zwerfafval	Verwachten afname zwerfafval bij milieupleinen.	Verwachten afnemen zwerfafval rondom hoogbouw.

Communicatie

Kernboodschap naar inwoners

De gemeente Hengelo kiest voor nascheiding van verpakkingen en restafval voor alle huishoudens. Dat betekent dat u verpakkingen niet meer apart hoeft te houden. Inwoners van laagbouw gebruiken hun bestaande oranje container voortaan voor verpakkingen én restafval. Alle andere stromen dienen nog steeds te worden gescheiden. Deze container wordt elke twee weken geleegd. Inwoners van hoogbouw kunnen hun afval kwijt in ondergrondse containers in de buurt. Ook daar mogen verpakkingen en restafval samen in. Twente Milieu zorgt voor de lediging van de containers zodra deze bijna vol zijn. De containers zijn te openen met de afvalpas en u betaalt per aanbieding.

Handhaving

Werkwijze

De huidige werkwijze verandert. De focus komt weer op bijplaatsingen en foutief gedrag bij verzamelcontainers, aangezien de PMD-palen weg zijn. In essentie zijn de werkzaamheden nog steeds het behandelen van meldingen, zichtbaar zijn op straat, voorlichting op locatie, waarnemingen maken en waar nodig boetes uitdelen.

Capaciteit

In dit scenario is naar verwachting structurele capaciteit van 2 fte nodig. Dit is ook de hoeveelheid die in de begroting staat en daarmee is er geen uitzetting nodig. Dit is minder dan de huidige inzet (4 fte), omdat het aantal inzamelpunten en potentiële dumpplekken (fors) daalt.

X1000	Huidig	Scenario
Extra boa's afval	€ 175	€ 0

3.5 Afweging scenario's

De scenario's hebben op verschillende manier invloed op de afvaldriehoek: service, kosten en milieu. De tabel hieronder geeft een samenvatting op de drie onderdelen van de afvaldriehoek.

Scenario	Milieu (kg/inwoner)		Kosten		Service	
	Rest	PMD	Eenmalig (x1000)	Structureel (€/huishouden)	Laagbouw	Hoogbouw
Huidig	63	45	-	€76	Neutraal	Laag
1a	66 – 80	32 – 39	€170 - €205	€51 - €62	Neutraal	Laag
1b	58 – 71	35 – 43	€1.850 - €2.270	€72 - €87	Neutraal	Neutraal
2a	77 – 94	39 – 47	€1.630 - €2.000	€57 - €70	Neutraal	Hoog
2b	95 – 116	39 – 47	€1.450 – €1.770	€55 - €68	Hoog	Hoog
3	121 – 148	17 – 20	€1.140 - €1.380	€80 - €97	Hoog	Hoog

De scenario's laten duidelijke verschillen zien in milieuprestaties, kosten en service. De bronscheidingsscenario's (1a en 1b) hebben de laagste hoeveelheden restafval en de PMD-hoeveelheden liggen iets onder de huidige situatie. Scenario 1a kent bovendien de laagste eenmalige en structurele kosten, terwijl scenario 1b hogere kosten heeft. De service varieert hier van neutraal voor laagbouw en laag voor hoogbouw. De bron- en nascheidingsscenario's (2a en 2b) tonen hogere restafvalcijfers, vooral bij scenario 2b. Deze scenario's zorgen wel voor meer PMD-inzameling. De eenmalige kosten voor de overstap zijn hoog, maar de structurele kosten liggen in het midden. De service verbetert, met name voor hoogbouw, door kortere loopafstanden en naar verwachting minder bijplaatsing. Het nascheidingsscenario (3) heeft de hoogste restafvalhoeveelheden en de laagste PMD-inzameling, wat ongunstig is voor het milieu. Ook de structurele kosten zijn het hoogst. Daar staat tegenover dat de service voor zowel laag- als hoogbouw het meest uitgebreid is.

Daarnaast spelen ook keuzes uit het verleden, de gestelde ambities en de lokale situatie een rol. Scenario 1a (zakinzameling) is vergelijkbaar met de huidige situatie en heeft het afgelopen jaar voor veel overlast gezorgd. Scenario 1b (deelcontainers) vraagt om de plaatsing van veel nieuwe containers in de openbare ruimte en een flinke investering in nieuwe inzamelvoorzieningen zonder zekerheid van de verbetering van de kwaliteit van PMD. Scenario 3 volledig nascheiden staat het verst af van de huidige beleidskoers met bronscheiding, omgekeerd inzamelen en diftar. Deze koerswijziging sluit niet aan bij de ambitie van een afvalloos Twente en de Samenwerkingsovereenkomst, waarin het uitgangspunt luidt: 'bronscheiding waar het kan, nascheiding waar nodig'. Dit scenario heeft verreweg de slechtste milieuprestaties en hoogste structurele kosten. Daarnaast is het onzeker of volledig nascheiding binnen het tijdsbestek van de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025-2030 kan worden gerealiseerd.

3.6 Conclusie

Kijkend naar de afvaldriehoek en de lokale situatie in Hengelo dan is scenario 2 op dit moment de voorkeursvariant (bron- + nascheiding). In dat geval stapt de gemeente af van bronscheiding bij hoogbouw. Met zakinzameling en voorheen met de 66 bovengrondse containers is meermaals geprobeerd om PMD gescheiden in te zamelen bij hoogbouw. In beide gevallen was dit een uitdaging en is een sterke verbetering in kwaliteit uitgebleven. De overstap naar nascheiding bij de hoogbouw is dan ook in lijn met de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst 'bronscheiding waar het kan, nascheiding waar nodig'.

De overstap naar nascheiding bij hoogbouw zorgt wel voor een toename in de hoeveelheid restafval. Ondanks de stijging in de hoeveelheid afval blijven de structurele kosten in scenario 2 beperkt tussen de €57 en €70 per huishouden voor scenario 2a en tussen de €55 en €68 voor scenario 2b. De overstap naar nascheiding bij hoogbouw vraagt wel om een eenmalige investering voor het ombouwen van de huidige inzamelstructuur bij hoogbouw naar nascheiding. Zoals vermeld in het 'kader nascheiding hoogbouw' is Hengelo gebonden aan het aandeelhouderschap met Twente en bijbehorende afspraken. In de eventuele verdere uitwerking is het verder in gesprek gaan met betrokken stakeholders van belang.

4. Scenario's zonder Diftar

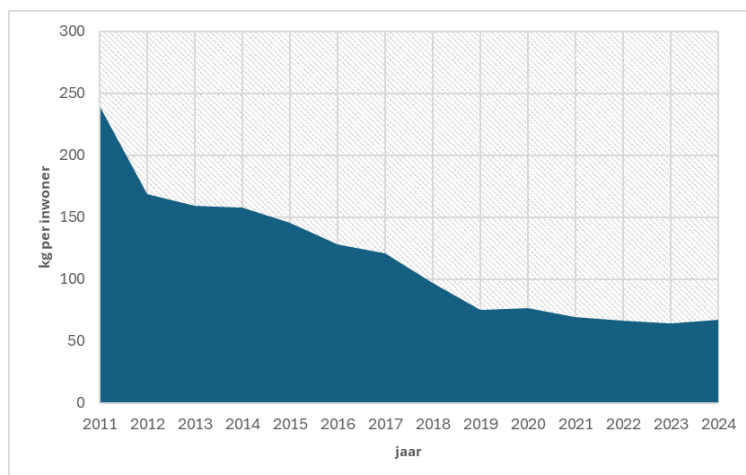
In de hiervoor uitgewerkte scenario's voor de inzameling van PMD is uitgegaan van een diftar-systeem. Het college heeft verzocht om het afschaffen van diftar ook mee te nemen in het besluit over de toekomstige inzameling van PMD. Belangrijk om hierbij te vermelden is, dat diftar niet kan worden gezien als een scenario, maar als een instrument dat in elk scenario kan worden toegepast. Dit hoofdstuk geeft een toelichting op wat diftar inhoudt, de resultaten die de afgelopen jaren zijn behaald met diftar en het effect van afschaffen diftar op de hoeveelheden en kosten per scenario.

Diftar

Diftar is een afkorting van “gedifferentieerd tarief” en is een systeem voor afvalinzameling waarbij huishoudens betalen op basis van de hoeveelheid afval die ze aanbieden. Inwoners van Hengelo betalen naast het vaste tarief ook een variabel tarief voor het aanbieden van restafval bij de ondergrondse restafval containers. Daarnaast wordt ook een variabel tarief in rekening gebracht voor het aanbieden van GFT-afval. Dit systeem is bedoeld om afvalscheiding te stimuleren en de hoeveelheid restafval te verminderen waarbij ‘de vervuiler betaalt’. Inwoners die goed scheiden betalen uiteindelijk minder afvalstoffenheffing. Bij het afschaffen van diftar worden de kosten gelijkwaardig verdeeld over de inwoners middels alleen een vast tarief. Het terugdraaien van diftar heeft daarom invloed op alle afvalstromen.

Hoeveelheid fijn restafval

Sinds de invoering van diftar in januari 2012 is de hoeveelheid fijn restafval in de gemeente Hengelo sterk afgenomen. Vanaf juli 2016 is ook omgekeerd inzamelen ingevoerd, wat heeft geresulteerd in een verdere reductie van de hoeveelheid fijn restafval. Van 239 kg fijn restafval per inwoner in 2011 naar 67 kg fijn restafval in 2024. Ter vergelijking had de gemeente Almelo in 2024 gemiddeld 184 kg fijn restafval per inwoner, een gemeente in de regio waar geen diftar-systeem geldt en omgekeerd inzamelen niet wordt toegepast. Tegelijkertijd is de hoeveelheid gescheiden ingezamelde grondstoffen in Hengelo toegenomen.

Scenario's zonder diftar

Per scenario is berekend wat het effect van het afschaffen van diftar is op de hoeveelheid restafval en PMD per inwoner. Andere hoeveelheden afval zorgen automatisch voor een wijziging in de kosten voor inzameling, verwerking en de vergoeding vanuit Verpact. Het aantal inzamelmiddelen blijft per scenario gelijk met de in het vorige hoofdstuk beschreven scenario's. Omdat we het effect van afschaffen diftar op hoeveelheden en kosten niet exact kunnen inschatten, werken we ook hier met een bandbreedte.

Verwachte hoeveelheden / milieuprestatie

In de onderstaande tabel staan de hoeveelheden restafval en PMD weergegeven voor de scenario's met en zonder diftar. De scenario's met diftar zijn de scenario's zoals in het voorgaande hoofdstuk uitgewerkt.

Het afschaffen van diftar zorgt in alle scenario's voor een stijging in de hoeveelheid restafval. Gemiddeld gezien over alle scenario's neemt de hoeveelheid restafval met 114% toe ten op zichte van de scenario's met diftar. Dit is meer dan een verdubbeling van de hoeveelheid restafval.

Diftar stimuleert afvalscheiding doordat inwoners financieel worden geprikkeld om restafval te beperken. Wanneer deze prikkel verdwijnt ontstaat er gemaksgedrag: afval wordt minder zorgvuldig gescheiden en belandt sneller in de restafvalcontainer. Dit is ook terug te zien in de cijfers over de hoeveelheid PMD, die over alle scenario's gemiddeld gezien 15 % lager liggen ten opzichte van de scenario's met diftar. Daarnaast wordt het voor inwoners laagdrempeliger om afvalstromen die normaal apart op de milieustraat worden ingeleverd bij het restafval te gooien.

Door het afschaffen van diftar gaat Hengelo er voor milieuprestaties op achteruit. Dit is in strijd met de ambitie van een Afvalloos Twente en de realisatie van een circulaire economie in Nederland.

Scenario	Rest (kg/huishouden)		PMD (kg/huishouden)	
	Met diftar	Zonder diftar	Met diftar	Zonder diftar
Huidig	63	-	45	-
1a	66 – 80	166 – 203	32 – 39	23 – 29
1b	58 – 71	146 – 179	35 – 43	25 – 31
2a	77 – 94	172 – 210	39 – 47	32 – 39
2b	95 – 116	178 – 218	39 – 47	32 – 39
3	121 – 148	191 – 233	17 – 20	19 – 23

Kosten

Door een duidelijke toename in restafval en afname in hoeveelheid PMD stijgen ook de structurele kosten in elk scenario. Gemiddeld stijgen de structurele kosten per huishouden met 52% ten opzichte van de scenario's zonder diftar. De kosten stijgen door hogere inzamelkosten aangezien meer restafval moet worden ingezameld met hetzelfde aantal inzamelmiddelen. Dit betekent vaker ledigen van de inzamelvoorzieningen voor restafval en dus vaker rijden. Daarnaast stijgen de kosten door de hogere totale verwerkingskosten voor restafval. Ook daalt de vergoeding vanuit Verpact aangezien er minder PMD wordt ingezameld.

Scenario	Structurele kosten (x1000)		Structurele kosten (per huishouden)	
	Met diftar	Zonder diftar	Met diftar	Zonder diftar
Huidig	€3.000	-	€76	-
1a	€ 2.020 - € 2.450	€ 3.790 - € 4.630	€51 - €62	€96 - €117
1b	€ 2.830 - € 3.460	€ 4.330 - € 5.300	€72 - €87	€110 - €134
2a	€ 2.250 - € 2.750	€ 3.940 - € 4.820	€57 - €70	€100 - €122
2b	€ 2.190 - € 2.680	€ 3.450 - € 4.220	€55 - €68	€87 - €107
3	€ 3.140 - € 3.850	€ 4.340 - € 5.301	€80 - €97	€110 - €134

Daarnaast heeft het afschaffen van diftar effect op de hoeveelheid GFT. Dit zorgt voor een stijging van de inzamelkosten. De kosten voor de inzameling voor GFT worden namelijk bepaald op basis van lediging. Door diftar op GFT worden veelal enkel volle GFT-minicontainers aan straat gezet, dit zorgt voor een efficiënte manier van inzamelen. Bij het verdwijnen van het variabel tarief op de minicontainers, is de verwachting dat inwoners containers vaker aan straat zetten, waardoor er meer ledigingen plaatsvinden en de kosten stijgen. De kosten voor het inzamelen van GFT stijgen door het afschaffen van diftar van €8 euro per inwoner naar €13 tot €15 per inwoner.

	Huidig	Bandbreedte scenario's
Structurele kosten (x1000)	€ 707	€ 1.056 – 1.292
Kosten per inwoner	€ 8	€ 13 – 15

Service naar inwoner

Een nadeel van diftar is dat het beprijzen van restafval zorgt voor meer dump en bijplaatsing om het betalen van het variabel tarief te omzeilen. Uiteindelijk betaalt de inwoner alsnog de rekening aangezien het opruimen van bijplaatsing en het verwerken van de verschillende vervuilde stromen wordt betaald vanuit de afvalstoffenheffing. De inwoners betalen voor het slechte gedrag van de mede inwoners.

Bij het afschaffen van diftar wordt verwacht dat inwoners hun afval gemakkelijker kwijt kunnen, waardoor het aannemelijk is dat het aantal bijplaatsingen en dumpingen afneemt. Vanuit die gedachten neemt de service naar inwoners toe.

Conclusie

Kijkend naar de afvaldriehoek (milieu, kosten, service) dan zorgt het afschaffen van diftar in elk scenario voor meer afval (milieu) en hogere kosten (veel hogere afvalstoffenheffing).

Daartegenover staat een lichte verbetering in service in een verwachte afname van bijplaatsing en het laagdrempeliger kunnen aanbieden van afval. Op basis van de daling in milieuprestaties en de duidelijke stijging in kosten is het niet in het voordeel van de gemeente als van de inwoner om diftar af te schaffen.

5. Overgangperiode nu t/m invoering nieuw systeem

Bovengenoemde scenario's gaan, afhankelijk van de implementatietijd, op zijn vroegst in op 1 januari 2027. Voor de overgang zijn er twee opties mogelijk (overgangperiode):

5.1 Huidig doorzetten tot aan het nieuwe systeem

We houden vast aan het huidige systeem en gaan door met het inzetten van de quick wins (efficiëntere zakinzameling, gerichtere inzet boa's, extra en toegankelijke communicatie, intensiveren monitoring). Feitelijk verandert dan alleen de vergoeding vanuit Verpact.

Inzamelmiddelen

	Laagbouw	Hoogbouw
Inzamelmiddel	240L minicontainer (in totaal 26.200 huishoudens) 1 keer per 4 weken ledigen. 3500 huishoudens zonder PMD mini 28OGC Milieupleinen	350 inzamelpunten twee keer per week ledigen 28OGC Milieupleinen

Verwachte hoeveelheden / milieuprestatie

Kg/inwoner	Huidig	Bandbreedte
Rest	63	56 - 69
PMD-verpakkingen	45	41 - 50
Totaal	108	97 - 119

Kosten

Eenmalige:

x1000	Bedrag
Inzamelmiddelen	€ 0
Projectkosten	€ 0
Totaal	€ 0

Uitvoeringskosten:

De uitvoeringskosten vallen lager uit door de stijgende vergoeding vanuit Verpact en de daling in de verwerkingskosten. De verwerkingskosten dalen aangezien Verpact de verwerking van het restafval van de ondergrondse containers voor PMD bij de milieupleinen in 2026 op zich neemt. Per huishouden kost de overgangperiode met zakinzameling tussen de €60 en €73.

X1000*	Huidig	Bandbreedte
Inzamelkosten*	€ 1.654	€ 1.490 - € 1.820
Inzamelmiddelen*	€ 776	€ 700 - € 850
Verwerkingskosten*	€ 898	€ 570 - € 700
Vergoeding Verpact*	€ -323	€ -400 - € -490
Totaal *	€ 3.006	€ 2.360 - € 2.880
Totaal per huishouden	€ 76	€ 60 - € 73

5.2 PMD-palen vervroegd weghalen en tijdelijk vervangen door bovengrondse containers

Knelpunten

Het tijdelijk terugplaatsen van bovengrondse containers was aanvankelijk een haalbare oplossing voor de overgangperiode. Deze optie is nu financieel en praktisch complex. Het is namelijk onwaarschijnlijk dat Verpact de verwerkingskosten van de inhoud van de tijdelijk teruggeplaatste voorzieningen in 2026 op zich neemt conform de gewijzigde Samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast mogen huishoudens binnen de nieuwe overeenkomst niet gebruik maken van twee inzamelsystemen. Ook is er een plaatsingsplan benodigd voor het plaatsen van de bovengrondse containers. Dit neemt extra tijd in beslag.

De PMD-palen worden verwijderd en bewoners van hoogbouw stappen over van zakinzameling naar tijdelijke brengvoorzieningen. De tijdelijke voorzieningen dienen opnieuw te worden aangeschaft aangezien Twente Milieu geen bovengrondse verzamelcontainers op voorraad heeft. Verpact neemt de verwerkingskosten van het restafval van de brengvoorzieningen PMD op zich tot 1 januari 2027. Of Verpact deze verwerkingskosten van de nieuwe geplaatste tijdelijke bovengrondse containers vergoed is onwaarschijnlijk.

Inzamelmiddelen

	Laagbouw	Hoogbouw
Inzamelmiddel	240L minicontainer (in totaal 26.200 huishoudens) 1 keer per 4 weken ledigen. 3500 huishoudens zonder PMD mini 28OGC Milieupleinen 66 bovengrondse PMD	28 OGC Milieupleinen 66 bovengrondse PMD*

*Plaatsingsplan benodigd voor het terugplaatsen van de 66 bovengrondse containers op de oude locatie.

Verwachte hoeveelheden / milieuprestatie

De hoeveelheden zijn gebaseerd op de cijfers uit 2023 waarin dit het inzamelsysteem was.

Kg /inwoner	Huidig	Bandbreedte
Rest	63	52 - 63
PMD-verpakkingen	45	51 - 62
Totaal	108	103 - 125

Kosten

Eenmalige:

De eenmalige kosten bestaan grotendeels uit de aanschaf, plaatsing en verwijdering van 66 bovengrondse containers. Leasing is geen optie, omdat de oude containers zijn afgeschreven en Twente Milieu geen voorraad heeft. Bovendien moeten bovengrondse containers landelijk worden uitgefaseerd volgens de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst, waardoor het lastig wordt om ze later opnieuw op de markt te brengen.

x1000	Bandbreedte
Inzamelmiddelen	€ 200 - € 240
Projectkosten	€ 180 - € 220
Totaal	€ 380 - € 460

Uitvoeringskosten:

De uitvoeringskosten vallen lager uit ten opzichte van huidig. Dit komt voornamelijk door lagere inzamelkosten (minder punten) en een hogere vergoeding vanuit Verpact voor de minicontainers PMD bij de laagbouw. Hierin gaan we er vanuit dat de gemeente de verwerkingskosten van de 66 bovengrondse containers op zich neemt, aangezien het onwaarschijnlijk is dat Verpact de inhoud van de nieuwe bovengrondse voorzieningen vergoed. Daarnaast mogen huishoudens binnen de nieuwe overeenkomst niet gebruik maken van twee inzamelsystemen. Dit is in dit scenario wel het geval.

Per huishouden kost de overgangsperiode met zakinzameling tussen de €59 en €73.

X1000*	Huidig	Bandbreedte
Inzamelkosten*	€ 1.654	€ 1.210 - € 1.480
Inzamelmiddelen*	€ 776	€ 650 - € 790
Verwerkingskosten*	€ 898	€ 820 - € 1000
Vergoeding Verpact*	€ -323	€ -370 - € -450
Totaal*	€ 3.006	€ 2.350 - € 2.870
Totaal per huishouden	€ 76	€ 59 - € 73

5.3 Afweging overgangsperiode

De overgangsperiode is een beperkte fase voorafgaand aan de nieuwe inzamelmethode. Voor deze relatief korte periode ligt het niet voor de hand om ingrijpende wijzigingen door te voeren. Het terugplaatsen van de bovengrondse containers vraagt weer om een gedragsverandering bij inwoners. Ook vraagt het terugplaatsen van bovengrondse containers om een plaatsingsplan en worden de containers maar voor een korte gebruikperiode aangeschaft. De keuze voor het in stand houden van de huidige situatie ligt daarom voor de hand. In 2026 levert het in stand houden van de huidige situatie een financieel voordeel op, door de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst met Verpact. Het is onzeker hoelang de overgangsperiode gaat duren en dit kan invloed hebben op de uitvoeringskosten.